

Arbeidstilsynet

VÅR DATO
16.12.2015
DERES DATO

VÅR REFERANSE
2015/50202
DERES REFERANSE

1 av 5

VÅR SAKSBEHANDLER
JØRN HOLM, TLF. 91626236

KEOLIS NORGE AS
Postboks 54 Kronstad
5819 BERGEN

Tilsyn - KEOLIS NORGE AS

Vi viser til tilsynet hos virksomheten den 03.12.2015.

Vi sendte 09.11.15 skriftlig melding om dette, som bekreftet vår muntlige melding på oppfølgingstilsynet om vognførere 04.11.15, vår ref. 15/43400.

Hensikten med tilsynet

Tilsynet 03.12. skulle vedrøre særlig *trafikkledere og renholdere sitt arbeidsmiljø*, herunder *prosessen frem mot innflytting i nye lokaler* på Kokstad medio -16.

Oppsummering av tilsynet

Kontrollen ble utført på/ved:
Bjørnsons gate 35
5052 BERGEN

Til stede fra virksomheten: Marianne Bruun (trafikk-koordinator), Jørn Aastvedt (verneombud trafikkledere mv.), Randi Weber (HMS-ansvarlig renholdere mv.), Sigmund Olsen (verneombud renholdere mv.), Trond Målsnes (K-HMS-sjef), Jan Ove Halsøy (driftsleder) og Olof Eriksson (Light Rail Manager Europe).

Til stede fra Arbeidstilsynet: Jørn Holm (seniorinspektør).

Tilsynet bestod av befaringer og møte i tre deler, hhv.: (1) Trafikkledere og (2) renholdere med respektive ledere og verneombud. (3) Felles oppsummering med også øvrige ledere mv.

Det ble tatt opp arbeidsmiljørammer dels frem til innflytting i nye lokaler, dels i nye lokaler.

Vedr. trafikkledere fremkom bl.a. følgende utfordringer for drift og arbeidsmiljø:

- Jobbens karakter innebærer konsentrasjon, avviksbehandling (i driften) som krever improvisasjon og for øvrig læring gjennom avvik og erfaringsutveksling
- Arbeidsmiljørammer frem til innflytting i nye lokaler: Lokalene på Kronstad er forholdsvis små, og det blir flere vognførere mv. i perioden med utvidelse av antall ansatte og opplæring.

9/6657000000

3117614-2-4

- Arbeidsmiljørammer i nye lokaler: For å sikre disse er det behov for stor grad av koordinering mellom partene, dvs. fremtidig eier av infrastruktur og materiell, utbygger samt dere som operatør/ nåværende og fremtidige brukere.

Arbeidstilsynet fikk det inntrykk: At trafikklederne har tilrettelagt hensiktsmessige arbeidstidsordninger samt rammer for debriefing etter alvorlige hendelser og for annen erfaringslæring og -overføring. At dere oppfatter dagens lokaliteter som forsvarlige i perioden frem til innflytting, og f.eks. sikrer rømmingsveier, å lukke igjen dører for å begrense støy mv. At dere er usikre på om planlagt dialog og samarbeid med utbygger (og fremtidig eier) er tilstrekkelig til å sikre optimale drifts- og arbeidsmiljøbetingelser i de kommende lokaliteter, særlig i et langsiktig perspektiv.

Vedr. renholdere fremkom bl.a. følgende utfordringer for drift og arbeidsmiljø

- Jobben innebærer arbeid i trekk (overdekket hall), utarbeid, bruk av kjemikalier, krav til forskjellig utstyr. Det jobbes mest kveld og natt. Det har skjedd utvikling i arbeidsoppgaver, jf. opplæring i å føre vogner på området ved Kronstad i forbindelse med renhold.
- Arbeidsmiljørammer frem til innflytting i nye lokaler: Som punktet over.
- Arbeidsmiljørammer i nye lokaler: Som for trafikkledere, kulepunkt 3.

Arbeidstilsynet ble informert om at det er gjennomført revisjoner av arbeidsmiljø for bl.a. renholdere, men at ikke verneombud hadde deltatt. Det er innen for det siste års tid ikke gjennomført vernerunde / annen kartlegging og risikovurdering hvor verneombud har deltatt. Bistand fra BHT har det vært tidligere og er planlagt også i fremtiden. Vi finner grunnlag for å varsle pålegg om kartlegging mv. med deltakelse av verneombud.

Anbefalinger (ikke varsel om pålegg)

Arbeidstilsynet vurderer det som avgjørende for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i samsvar med den teknologiske og sosiale utvikling, at Keolis Norge AS fortsetter å tilstrebe fortløpende dialog og samarbeid mellom dere, utbygger av bybanen og fremtidig eier av bybanens infrastruktur og materiell.

I denne forbindelse peker vi særskilt på å vurdere forhold rundt:

- renhold innvendig i administrasjons- og driftsbygninger (f.eks. renholdsrom til utstyr, personalrom, sikkerhet i alle bygg)
- renhold av vogner innvendig samt utvendig (f.eks. avløp, trekk, ergonomi til - fra vogner mv., håndtering av kjemikalier, sikkerhet i alle bygg)
- ergonomi for trafikkledere o.a. ansatte i driftsbygg (f.eks. plassering av skjermer, reguleringsmuligheter av bord og stoler, støy, reguleringsmuligheter for lys, personalrom).

Vi viser overordnet til arbeidsmiljølovens § 3-1 om krav til systematisk HMS-arbeid og til § 4-1 (1) og (2) om generelle krav til arbeidsmiljøet, herunder ved planlegging og utforming av arbeidet. For fremtidig eier av lokaler/ materiell vil § 2-2 om arbeidsgivers plikter overfor andre enn egne arbeidstakere kunne være aktuell.

De samme prinsipper gjelder for øvrige fremtidige drifts- og arbeidsmiljøforhold.

Varsel om pålegg

Dette er et varsel om at vi vurderer å gi pålegg til virksomheten. Hvis dere mener at beskrivelsen ikke er korrekt eller har kommentarer til de pålegg og frister som er varslet, ber vi om skriftlig tilbakemelding senest **06.01.2016**. Dere vil deretter motta et eget brev om den videre oppfølgingen.

Pålegg - HMS-arbeid - kartlegging og risikovurdering

Arbeidsgiver skal kartlegge de farer og problemer som kan påvirke arbeidstakernes fysiske eller psykiske helse og sikkerhet. På bakgrunn av kartleggingen skal arbeidsgiver vurdere risikoen for skade eller fare for arbeidstakerne. Dette skal gjøres i samarbeid med verneombud/ansattes representant.

Vilkår:

For å kunne vurdere om pålegget er oppfylt, må vi innen fristen ha mottatt kopi av oppdatert kartlegging og risikovurdering *for renholdere* med en beskrivelse av hvordan verneombud, ansatte og evt. BHT har medvirket.

Arbeidstilsynet vil vurdere dokumentasjonen i forhold til krav i lov og forskrifter.

Hjemmel: arbeidsmiljøloven §§ 3-1 andre ledd bokstav c og 4-1 første ledd og forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 7-1

Dersom vi gir pålegg, vil vi sette fristen til: **31.01.2016**

Begrunnelse:

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidsmiljøet i virksomheten er fullt forsvarlig ut fra en enkeltvis og samlet vurdering av faktorer i arbeidsmiljøet som *kan* innvirke på arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velferd. Arbeidsgiver skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risikoen for skade på eller fare for arbeidstakernes helse og sikkerhet. Kartleggingen skal omfatte de faktorer som kan påvirke arbeidstakernes fysiske eller psykiske helse og sikkerhet. Risikovurdering *skal gjentas regelmessig og foretas i samarbeid med arbeidstakerne eller deres representanter*. Risikovurderingen skal *dokumenteres i den form og omfang som er*

838657000000

nodvendig pa bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse og oppbevares slik at opplysningene kan anvendes på et senere tidspunkt. Dette følger av arbeidsmiljøloven §§ 3-1 andre ledd bokstav c og 4-1 første ledd, jf. forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 7-1.

Under tilsynet kom det frem at arbeidsgiver innen for det siste års tid ikke *for renholdere* har gjennomført kartlegging eller risikovurdering *hvor verneombud* og ansatte har medvirket. Det er planlagt slikt kartlegging mv. i løpet av desember. evt. januar.

Det foreligger brudd på bestemmelsene om kartlegging og risikovurdering.

Pålegg - HMS-arbeid - tiltak og plan

Arbeidsgiver skal iverksette tiltak og/eller utarbeide plan for å redusere risikoforholdene i virksomheten. Tiltakene skal bygge på en gjennomført kartlegging og risikovurdering. Verneombud/ansattes representant skal medvirke i utarbeidelsen av tiltak og/eller plan.

Vilkår:

For å kunne vurdere om pålegget er oppfylt, må vi innen fristen ha mottatt kopi av oppdatert oversikt over tiltak og/ eller planer for tiltak *vedr. renholdere*, med angivelse av frist og kort beskrivelse av hvordan *verneombud*, evt. ansatte og BHT, har medvirket i prosessen.

Hjemmel: arbeidsmiljøloven §§ 3-1 første ledd og andre ledd bokstav c og 4-1 første ledd og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 6

Dersom vi gir pålegg, vil vi sette fristen til: **31.01.2016**

Begrunnelse:

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidsmiljøet i virksomheten er fullt forsvarlig ut fra en enkeltvis og samlet vurdering av faktorer i arbeidsmiljøet som kan innvirke på arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velferd. For å redusere risikoen i arbeidet, skal arbeidsgiver iverksette tiltak og/eller utarbeide plan. Tiltakene og/eller plan må bygge på en gjennomført kartlegging og risikovurdering. Arbeidstakerne og deres tillitsvalgte skal medvirke i utarbeidelsen av tiltak og/eller plan. Dette følger av arbeidsmiljøloven §§ 3-1 første ledd og andre ledd bokstav c og 4-1 første ledd, jf. internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6.

Det er planlagt ny kartlegging. Det foreligger derfor ikke dags dato oppdatert oversikt over gjennomførte tiltak og/ eller tidfestet plan for å redusere risikoen i arbeidet *for renholdere*.

Det foreligger brudd på bestemmelsene om tiltak og plan.

Informasjon til verneombud

Verneombud skal gjøres kjent med bl.a. vedtak fra Arbeidstilsynet, jf. arbeidsmiljøloven §§ 6-2 sjettede ledd og 18-6 åttende ledd. Vi har sendt en egen kopi av dette brevet til verneombud.

Har dere behov for mer informasjon?

Dere finner mer informasjon om Arbeidstilsynet og om regelverket på www.arbeidstilsynet.no og www.regelhjelp.no. Dere kan også kontakte oss på telefon 815 48 222. Dersom dere har spørsmål til saken, kontakt saksbehandler, oppgi referansenummer 2015/50202.

Med hilsen
Arbeidstilsynet

Marita Scott
tilsynsleder
(sign.)

Jørn Holm
seniorinspektør
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Arbeidstilsynet og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
Virksomhetens verneombud
BYBANEN AS, Postboks 7900 Hordaland Fylkeskommune, 5020 BERGEN
HORDALAND FYLKESKOMMUNE BYBANEN UTBYGGING, Agnes Mowinckels gate 5,
5008 BERGEN

266657000100